

Protokoll 8/2021

fört vid Arbetsmarknadsnämndens sammanträde tisdagen
den 19 oktober 2021 kl. 16:00-16:20, Stora kollegiesalen,
plan 1, Stadshuset

Ledamöter

Karin Ernlund (C) Ordförande
Salar Rashid (S) Vice ordförande
Andrea Hedin (M)
Johan Paccamonti (M)
Jennyfer Redin (M)
Peter Öberg (L)
Magnus Runsten (MP)
Erik Persson (S)
Rashid Mohammed (V)
Martin Westmont (SD)
Arslan Bicen (M) ersätter Tom Hedrup (M)
Alma Carlsson (S) ersätter Andrea Törnестam (S)
Marlene Karlén (V) ersätter Anna Lundgren (V)

Ersättare

Johan Hjelm (L)
Mathias Mellgren Helge (C)
Ofelia Namazova (KD)
Anders Eriksson (S)
Farida Al-Abani (FI)

Övriga närvarande

Karina Uddén Förvaltningschef
Amanda Broman Avdelningschef
Lykke Ask Nämndsekreterare

Justerare

Karin Ernlund, Salar Rashid

Datum för justering

2021-10-28

Paragraf

§§1-5, §§7-15

Sekreterare

Lykke Ask

§ 1
Sammanträdets öppnande och godkännande av
föredragningslista

Ordföranden Karin Ernlund (C) öppnade sammanträdet och föredragningslistan godkändes.

§ 2

Val av protokolljusterare och tid för justering av protokollet

Ordföranden Karin Ernlund (C) och vice ordföranden Salar Rashid (S) utsågs att justera dagens protokoll. Protokollet ska justeras senast den 28 oktober 2021.

**§ 3
Beslut om närvarorätt för personalföreträdare**

Inga personalföreträdare deltog vid dagens sammanträde.

§ 4**Yttrande över remiss av motion om ökad rättstrygghet**

AMF 2021/540

Beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till tjänsteutlåtandet som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Motion om ökad rättstrygghet av Salar Rashid och Karin Gustafsson, båda (S), till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Motionärerna lyfter att det på många orter i Stockholm saknas advokater eller jurister som vill, eller kan, erbjuda rättshjälp till alla som skulle behöva den och att och tillgången till juridisk hjälp är en klassfråga.

Motionärerna påtalar att alla medborgare måste kunna garanteras rättsstatens principer i så hög utsträckning som möjligt för att bevara ett demokratiskt samhälle. De föreslår därför att kommunfullmäktige i Stockholm stad ska fatta beslut om att erbjuda juridisk rådgivning vid medborgarkontoren.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar uppfattningen att det finns ett behov av lättillgänglig juridisk rådgivning och ser positivt på att medborgarkontoren skulle kunna ge viss rådgivning eller kunna hjälpa till att hänvisa personer till rätt instanser.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 7 oktober 2021.

Förslag till beslut

Ordföranden Karin Ernlund (C), ledamoten Andrea Hedin m.fl. (M), ledamoten Peter Öberg (L), samt ledamot Magnus Runsten (MP) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Salar Rashid m.fl (S) och ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra. Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Karin Ernlund (C), ledamoten Andrea Hedin m.fl. (M), ledamoten Peter Öberg (L), samt ledamoten Magnus Runsten (MP) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordförande Salar Rashid m.fl (S) och ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

1. Motion om ökad rättssäkerhet av Salar Rashid och Karin Gustafsson (båda S) bifalls.
2. Därutöver anfördes följande

Rättsstatsprincipen är en garant för ett fritt och demokratiskt samhälle. Vi kan idag konstatera att likt mycket annat i samhället har rättstryggheten och tillgång till juridisk hjälp blivit en klassfråga. Idag finns det aktörer från civilsamhället som erbjuder kostnadsfritt juridiskt hjälp – dock inte alltid inom alla områden. I alltför många stadsdelområden saknas dessutom advokater eller jurister som vill eller kan erbjuda rättshjälp till alla som skulle behöva den. Statlig rättshjälp utesluter dessutom många områden i förhållande till frågor som kan vara angelägna för den berörda individen.

Förslaget i motionen åsyftar till att staden ska erbjuda juridisk rådgivning vid medborgarkontoren. Vi står öppna för att frågan kan utredas i ett första led. Vi har inget emot att staden går vidare med ett förslag i enlighet med motionärernas önskemål, där en noggrannare utredning står som grund för vilka förutsättningar staden kan tillhandahålla sådan rådgivning på ett rättssäkert sätt.

Under senaste decennierna har många forskare pekat på en ”juridifiering” av samhället.

Allt för många politiska områden flyttas upp till domstolar för avgörande. Det finns både positiva och negativa aspekter med en sådan utveckling. Man kan dock konstatera att en sådan utveckling till större del åläggs individen att driva egna juridiska processer - i små som stora frågor.

I ett samhälle som präglas av alltför stora klassklyftor och skillnader i kunskap om samhället kan detta få konsekvenser för rättsstatsprincipen och vår demokrati. Rättigheter och skyldigheter står under ett linjärt förhållande. Människor som känner sig rättslösa och maktlösa tenderar att utveckla en misstro mot samhället. Staden skulle kunna vägleda individer i frågor av lättare karaktär som kring frågor som rör kontakt och överklagande av myndighetsbeslut. Eller i till exempel frågor som rör testamente, hur man driver en fråga mot en hyresvärd och skilsmässorådgivning. Samhället och våra myndigheter ska finnas till för människorna. Det är något vi inte får tumma på. Med motionens förslag kan flera som är i behov av hjälp och rådgivning få det.

Ersättaryttrande

Ersättaren Farida al-Abani (Fi) lämnade följande ersättaryttrande.

Förslag till beslut

1. Motion om ökad rättssäkerhet av Salar Rashid och Karin Gustafsson (båda S) bifalls.
2. Därutöver anføres följande

Rättsstatsprincipen är en garant för ett fritt och demokratiskt samhälle. Vi kan idag konstatera att likt mycket annat i samhället har rättstryggheten och tillgång till juridisk hjälp blivit en klassfråga. Idag finns det aktörer från civilsamhället som erbjuder kostnadsfritt juridiskt hjälp – dock inte alltid inom alla områden. I alltför många stadsdelområden saknas dessutom advokater eller jurister som vill eller kan erbjuda rättshjälp till alla som skulle behöva den. Statlig rättshjälp utesluter dessutom många områden i förhållande till frågor som kan vara angelägna för den berörda individen.

Förslaget i motionen åsyftar till att staden ska erbjuda juridisk rådgivning vid medborgarkontoren. Vi står öppna för att frågan kan utredas i ett första led. Vi har inget emot att staden går vidare med ett förslag i enlighet med motionärernas önskemål, där en noggrannare utredning står som grund för vilka förutsättningar staden kan tillhandahålla sådan rådgivning på ett rättssäkert sätt.

Under senaste decennierna har många forskare pekat på en ”juridifiering” av samhället.

Allt för många politiska områden flyttas upp till domstolar för avgörande. Det finns både positiva och negativa aspekter med en sådan utveckling. Man kan dock konstatera att en sådan utveckling till större del åläggs individen att driva egna juridiska processer - i små som stora frågor.

I ett samhälle som präglas av alltför stora klassklyftor och skillnader i kunskap om samhället kan detta få konsekvenser för rättsstatsprincipen och vår demokrati. Rättigheter och skyldigheter står under ett linjärt förhållande. Människor som känner sig rättslösa och maktlösa tenderar att utveckla en misstro mot samhället. Staden skulle kunna vägleda individer i frågor av lättare karaktär som kring frågor som rör kontakt och överklagande av myndighetsbeslut. Eller i till exempel frågor som rör testamente, hur man driver en fråga mot en hyresvärd och skilsmässorådgivning. Samhället och våra myndigheter ska finnas till för människorna. Det är något vi inte får tumma på. Med motionens förslag kan flera som är i behov av hjälp och rådgivning få det.

Handlingar i ärendet

- AMF 2021/540-2 Yttrande över remiss av motion om ökad rättstrygghet
- AMF 2021/540-1.1 Remiss av Motion om ökad rättstrygghet, KS 2021/601

§ 5**Yttrande över remiss av Stockholms stads kvalitetsprogram – Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering**

AMF 2021/798

Beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Stockholms stads kvalitetsprogram – Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering (KS 2021/866) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Kvalitetsprogrammet är ett styrande dokument för kvalitetsarbete som gäller hela staden. Programmet syftar till att ge alla stadens verksamheter vägledning och en gemensam förståelse för stadens ambitioner inom det systematiska kvalitetsarbetet. Till programmet hör även Riktlinjer för informationssäkerhet i Stockholms stad.

Av kvalitetsprogrammet framgår att Stockholms stads systematiska kvalitetsarbete ska bygga på ständiga förbättringar, innovation och digitalisering. Kvalitetsarbetet ska främja att staden utför sina uppdrag på ett effektivt sätt med hänsyn till medborgarnas behov. Programmet lyfter ett antal grundläggande förhållningssätt som syftar till att utveckla kvalitetsarbetet. Förhållningssätten ska bland annat bidra till att skapa en aktiv dialog med medborgarna, främja ett tydligt ledarskap och ett aktivt och kreativt medarbetarskap, samt bidra till att staden ska vara en lärande organisation som genom öppenhet strävar efter kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte. Dessa förhållningssätt kompletteras med ett antal strategiska fokusområden som är särskilt viktiga att beakta i arbetet med kvalitetsutveckling, bland annat god informationshantering och medveten finansiering av utvecklingsarbete.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser det som positivt att stadens nya kvalitetsprogram visar en tydlig viljeinriktning mot utveckling och innovation i syfte att leverera tjänster av hög kvalitet till stadens medborgare och andra aktörer som berörs av Stockholms stads arbete och arbetssätt. Förvaltningen ser även positivt på att programmet knyter samman kvalitet, innovation och digitalisering i ett och samma program för att skapa en helhet med en tydlig inriktning.

Kvalitetsprogrammet är ambitiöst och ställer stora krav på ett aktivt arbete med att sätta programmet på agendan i det dagliga arbetet så att de högt satta målen nås. För att underlätta för de enskilda verksamheterna att göra detta anser arbetsmarknadsförvaltningen att några delar av kvalitetsprogrammet skulle vinna på att tydliggöras ytterligare i vissa avseenden. Genom att tidigare i programmet lyfta fram lagstiftning och de olika övergripande styrsystem som verksamheterna behöver förhålla sig till kan handlingsutrymmet för kvalitetsarbetet förtydligas.

Förvaltningen anser även att staden snarare än att väga olika perspektiv mot varandra, som framgår av kvalitetsprogrammet, bör väga samman olika perspektiv och sätta saker i ett sammanhang i syfte att främja helhetssyn. För att leverera kvalitet på hög nivå krävs ett utvecklat tvärsektorieellt samarbete genom samverkan såväl inom staden som med externa aktörer. Samverkansaspekten bör tydligare lyftas som ett förhållningssätt som ska genomsyra all verksamhet där det skulle kunna bidra till ökad kvalitet och effektivitet. Ett tvärsektorieellt samarbete lägger även en god grund för aktiv omvärldsbevakning, vilket är av stor vikt då kvalitet också förutsätter flexibilitet i förhållande till skeenden i omvärlden.

Arbetsmarknadsförvaltningen vill lyfta behovet av att verksamheter ska kunna bibehålla möjligheten att hantera stora och snabba förändringar i omvärlden, även om det inte alltid går i linje med styrdokument. Här behövs utrymme för helhetssyn och flexibilitet så att verksamhetens uppdrag kan fullföljas på bästa sätt. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det är positivt att verksamhetsutveckling genom och arbetet med digitalisering blir en del av Stockholms stads kvalitetsprogram. På så sätt blir det tydligt att stadens ambition är att genom digitalisering bidra till hög informationskvalitet och effektiv verksamhet med samtidig hänsyn till en tillgänglig och säker hantering av information.

Förvaltningen bedömer dock att de kommande tillämpningsanvisningarna, och övrigt stödmaterial, behöver vara desto mer styrande och därigenom tydliga och vägledande. Detta för att stadens arbete med digitalisering och informationssäkerhet ska vara och upplevas som enhetligt. För stora skillnader mellan stadens verksamheter i bedömning av och hantering av digitalisering och informationssäkerhet riskerar att skapa otydlighet dels mellan olika verksamheter, dels för medarbetare och medborgare. Otydlig styrning inom området kan även kräva stora resurser hos respektive verksamhet, vilket riskerar att hämma den digitala utvecklingen. Samtidigt behöver det finnas en öppenhet och förståelse för att det skiljer sig i behov och möjligheter mellan stadens olika verksamheter, och att kommande anvisningar därför hamnar på en nivå som skapar utrymme för olika lösningar och hantering som säkerställer kvalitetsutveckling och innovation.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 7 oktober 2021.

Beslutsgång

Ordföranden Karin Ernlund (C) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Salar Rashid m.fl. (S) och ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) lämnade följande särskilda uttalande.

Det är välkommet att Stockholms stad har ambitionen att ta ett samlat grepp om kvalitetsfrågorna och även införliva digitaliseringsfrågorna i kvalitetsarbetet. Med detta program införlivas flera olika styrdokument som därmed upphör att gälla. Vi anser generellt att stadens styrdokument är i behov av en översyn i syfte att uppnå en effektivare styrning. Idag finns ett antal olika handlingsplaner, strategier och program inom flertalet, ofta överlappande, områden. En renodling bör kunna leda till en effektivare styrning av stadens verksamheter där målsättningar och åtgärder klargörs.

Dock har det tagit tid för den moderatledda majoriteten att komma fram till ett liknande ställningstagande vad gäller kvalitetsprogrammet. Två för staden viktiga styrdokument, IT-programmet och Strategi för smart och uppkopplad stad, skulle ersättas av ett övergripande digitaliseringsprogram. Ett förslag till program togs fram och remitterades men stoppades sedan i malpåse av det moderatledda styret år 2018. Istället kom ett nytt uppdrag i budget 2020 och efter ytterligare nästan två år finns nu ett program redo för beslut. Särdeles raskt jobbat är det inte, särskilt inte med tanke på att finansborgarrådet gärna framhåller digital utveckling som en viktig fråga för Stockholm.

Med det sagt är vi i huvudsak positiva till föreliggande förslag till kvalitetsprogram. Programmet tar avstamp i hela kvalitetsspektrumet, från de vardagliga förbättringarna till innovation och digitalisering. Det har en struktur upplagt för att kunna införlivas i hela staden. Dock bör särskilt påpekas vikten av att alla verksamheter ges förutsättningar att implementera programmet utifrån den egna verksamhetens utgångspunkter. Hög tillit måste finnas till professionen och de kunskaper den besitter. Innovation uppstår oftast inte från utsidan, utan snarare sker positiv utveckling inom den egna verksamheten. Men bara om medarbetare ges tid och rätt förutsättningar för det.

Därför är tillräckliga resurser en förutsättning för innovation, utveckling och hög kvalitet. En forskollärare som kämpar i en vardag med stora barngrupper och få kollegor, eller en undersköterska i äldreomsorgen som knappt har tid att ta lunchrast, ger båda sitt yttersta för att leverera kvalitet till stockholmarna. Men något utrymme att leverera innovation finns knappast. Många av stadens medarbetare verkar tyvärr inte under de förutsättningar som krävs för att leva upp till intentionen i kvalitetsprogrammet. Därför anser vi, liksom exempelvis utbildningsförvaltningen, att det finns behov av medel för att staden ska kunna arbeta på det angivna sättet. Utan tillräckliga resurser och goda förutsättningar i alla verksamheter riskerar programmet bara bli tomma ord.

I programmet finns det många fina skrivningar om digitalisering men det saknas skrivningar om hur man ska säkerställa att staden inte fortsätter med dyra och omständliga digitaliseringsprojekt. Bristen på insikt öppnar upp för många risker och dyra system som inte håller måttet. Vi önskar att staden använder sig av långsiktiga system.

Det är bra att kvalitetsprogrammet ska integreras i stadens planering och uppföljning i enlighet med ILS. ILS är i sig en viktig del av stadens kvalitetsarbete. Vi har dock ett antal synpunkter på hur stadens system för integrerad styrning och ledning fungerar i praktiken, något som vi lyft tidigare, bland annat i motion till kommunfullmäktige. Systemet har ett antal brister och fångar inte alltid upp verkliga problem och utmaningar som stockholmarna upplever och som de kommunala verksamheterna ställs inför. För att ytterligare uppnå förbättrad kvalitet och uppföljning anser vi att ILS-systemet bör ses över och utvecklas.

Vi vill särskilt uppmärksamma programmets fokus på ett hållbarhetsperspektiv i stadens kvalitetsarbete. Programmet framhåller att ”när hållbarhetsperspektivet leder oss motverkar vi kortsiktiga vinster på bekostnad av goda effekter och synergier på längre sikt”. Detta går tyvärr stick i stäv med mycket av den politik som förs av det moderatledda styret i Stockholm. Kortsiktig vinst prioriteras ofta på bekostnad av bättre resultat på sikt. Exempel på detta är det utförsäljnings- och privatiseringsfokus som råder vad gäller skolor, idrottsanläggningar och bostäder. Samhällsfastigheter och bostäder säljs av stadens ledning för att generera kortsiktig vinst, trots att forskning och erfarenhet visar att det leder till högre kostnader för kommunen i längden. Som en följd av inriktningen i kvalitetsprogrammet ser vi fram emot att denna politik upphör så snart som programmet börjar gälla.

Slutligen kan vi konstatera att vid den senaste revideringen av kvalitetsprogrammet i januari 2017 reserverade sig Moderaterna med hänvisning till att kvalitetsprogrammet borde innehålla en

servicegaranti. Vi noterar att en sådan garanti saknas i det föreliggande förslaget till program. Om detta beror på att Moderaterna omvärderat sitt tidigare ställningstagande eller på oförmåga att få igenom sin politik, kan vi bara spekulera i.

Ersättaryttrande

Ersättaren Farida al-Abani (Fi) lämnade följande ersättaryttrande.

Det är välkommet att Stockholms stad har ambitionen att ta ett samlat grepp om kvalitetsfrågorna och även införliva digitaliseringsfrågorna i kvalitetsarbetet. Med detta program införlivas flera olika styrdokument som därmed upphör att gälla. Vi anser generellt att stadens styrdokument är i behov av en översyn i syfte att uppnå en effektivare styrning. Idag finns ett antal olika handlingsplaner, strategier och program inom flertalet, ofta överlappande, områden. En renodling bör kunna leda till en effektivare styrning av stadens verksamheter där målsättningar och åtgärder klagörs.

Dock har det tagit tid för den moderatledda majoriteten att komma fram till ett liknande ställningstagande vad gäller kvalitetsprogrammet. Två för staden viktiga styrdokument, IT-programmet och Strategi för smart och uppkopplad stad, skulle ersättas av ett övergripande digitaliseringsprogram. Ett förslag till program togs fram och remitterades men stoppades sedan i malpåse av det moderatledda styret år 2018. Istället kom ett nytt uppdrag i budget 2020 och efter ytterligare nästan två år finns nu ett program redo för beslut. Särdeles raskt jobbat är det inte, särskilt inte med tanke på att finansborgarrådet gärna framhåller digital utveckling som en viktig fråga för Stockholm.

Med det sagt är vi i huvudsak positiva till föreliggande förslag till kvalitetsprogram. Programmet tar avstamp i hela kvalitetsspektrumet, från de vardagliga förbättringarna till innovation och digitalisering. Det har en struktur upplagt för att kunna införlivas i hela staden. Dock bör särskilt påpekas vikten av att alla verksamheter ges förutsättningar att implementera programmet utifrån den egna verksamhetens utgångspunkter. Hög tillit måste finnas till professionen och de kunskaper den besitter. Innovation uppstår oftast inte från utsidan, utan snarare sker positiv utveckling inom den egna verksamheten. Men bara om medarbetare ges tid och rätt förutsättningar för det.

Därför är tillräckliga resurser en förutsättning för innovation, utveckling och hög kvalitet. En forskollärare som kämpar i en vardag med stora barngrupper och få kollegor, eller en undersköterska i äldreomsorgen som knappt har tid att ta lunchrast, ger båda sitt yttersta för att leverera kvalitet till stockholmarna. Men något utrymme att leverera innovation finns knappast. Många av

stadens medarbetare verkar tyvärr inte under de förutsättningar som krävs för att leva upp till intentionen i kvalitetsprogrammet. Därför anser vi, liksom exempelvis utbildningsförvaltningen, att det finns behov av medel för att staden ska kunna arbeta på det angivna sättet. Utan tillräckliga resurser och goda förutsättningar i alla verksamheter riskerar programmet bara bli tomma ord.

I programmet finns det många fina skrivningar om digitalisering men det saknas skrivningar om hur man ska säkerställa att staden inte fortsätter med dyra och omständliga digitaliseringsprojekt. Bristen på insikt öppnar upp för många risker och dyra system som inte håller måttet. Vi önskar att staden använder sig av långsiktiga system.

Det är bra att kvalitetsprogrammet ska integreras i stadens planering och uppföljning i enlighet med ILS. ILS är i sig en viktig del av stadens kvalitetsarbete. Vi har dock ett antal synpunkter på hur stadens system för integrerad styrning och ledning fungerar i praktiken, något som vi lyft tidigare, bland annat i motion till kommunfullmäktige. Systemet har ett antal brister och fångar inte alltid upp verkliga problem och utmaningar som stockholmarna upplever och som de kommunala verksamheterna ställs inför. För att ytterligare uppnå förbättrad kvalitet och uppföljning anser vi att ILS-systemet bör ses över och utvecklas.

Vi vill särskilt uppmärksamma programmets fokus på ett hållbarhetsperspektiv i stadens kvalitetsarbete. Programmet framhåller att ”när hållbarhetsperspektivet leder oss motverkar vi kortsiktiga vinster på bekostnad av goda effekter och synergier på längre sikt”. Detta går tyvärr stick i stäv med mycket av den politik som förs av det moderatledda styret i Stockholm. Kortsiktig vinst prioriteras ofta på bekostnad av bättre resultat på sikt. Exempel på detta är det utförsäljnings- och privatiseringsfokus som råder vad gäller skolor, idrottsanläggningar och bostäder. Samhällsfastigheter och bostäder säljs av stadens ledning för att generera kortsiktig vinst, trots att forskning och erfarenhet visar att det leder till högre kostnader för kommunen i längden. Som en följd av inriktningen i kvalitetsprogrammet ser vi fram emot att denna politik upphör så snart som programmet börjar gälla.

Slutligen kan vi konstatera att vid den senaste revideringen av kvalitetsprogrammet i januari 2017 reserverade sig Moderaterna med hänvisning till att kvalitetsprogrammet borde innehålla en servicegaranti. Vi noterar att en sådan garanti saknas i det föreliggande förslaget till program. Om detta beror på att Moderaterna omvärderat sitt tidigare ställningstagande eller på oförmåga att få igenom sin politik, kan vi bara spekulera i.

Handlingar i ärendet

- AMF 2021/798-4 Yttrande över remiss av Stockholms stads kvalitetsprogram - Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering
- AMF 2021/798-1 Remiss av Stockholms stads kvalitetsprogram - Utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering, KS 2021/866
- AMF 2021/798-1.1 KS 2021/866 Bilaga 1 - Remissversion Kvalitetsprogram
- AMF 2021/798-1.2 KS 2021/866 Bilaga 2 - Riktlinjer för informationssäkerhet i Stockholms stad

§ 7**Yttrande över remiss av En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69)**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2021/1180

AMF 2021/819

Beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Utredningen har haft i uppdrag att se över sjukersättningen, aktivitetsersättningen och socialförsäkringsbalkens förmåner vid rehabilitering. Syftet var bland annat att göra regelverket enklare att förstå för den enskilde, förbättra förutsättningarna för enhetliga tolkningar och beslut samt öka incitamenten för att arbeta, studera eller delta i ideell verksamhet under tid med sjuk- eller aktivitetsersättning.

Utredningen har identifierat ett antal utmaningar med sjuk- och aktivitetsersättningen som medför risk för problem med rättssäkerhet och förutsebarhet. För att komma till rätta med dessa utmaningar föreslår utredningen bland annat att sjukersättning och aktivitetsersättning ska bedömas mot samma arbetsmarknadsbegrepp som sjukpenningen och att ett nytt varaktighetsbegrepp ska införas.

I syfte att underlätta deltagande i arbete, studier och andra ideella uppdrag under tid med sjukersättning och aktivitetsersättning föreslår utredningen bland annat flexibla regler för vilande sjuk- och aktivitetsersättning vid arbete och studier samt att provotiden för studier för personer med beviljas aktivitetsersättning ska förlängas från 6 till 12 månader. Utredningen föreslår även att ett nytt arbetsmarknadspolitiskt ramprogram ska inrättas för personer som har beviljats aktivitetsersättning och som har behov av insatser från Arbetsförmedlingen i syfte att få eller återfå arbetsförmåga.

Slutligen framför utredningen förslag gällande förmåner för rehabilitering enligt socialförsäkringsbalken. Regelverket ska moderniseras för att bättre förebygga ohälsa och ge stöd vid såväl rehabilitering som omställning till annat arbete. Utredningen

föreslår att sjukpenning i förebyggande syfte ska ersättas med en ny förmån, preventionsersättning, som syftar till att göra det enklare att delta i förebyggande åtgärder. Utredningen föreslår även att rehabiliteringspenning ska beviljas steglöst för inkomstförlust motsvarande den tidsåtgång som rehabiliteringen tar i anspråk.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig generellt positiv till utredningens förslag och ambitionen att förtydliga regelverket så att fler personer med sjukersättning och aktivitetsersättning vågar pröva sina förmågor utan oro för vilka konsekvenser det skulle ha för deras ekonomi. Förvaltningen ser positivt på förslaget om en harmonisering av arbetsmarknadsbegreppet, där såväl sjukpenning som sjukersättning och aktivitetsersättning prövas mot ett och samma begrepp.

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i det av utredningen konstaterade behovet av att göra det enklare att delta i arbete, studier och ideell aktivitet under tid med sjukersättning eller aktivitetsersättning. Förvaltningen konstaterar att förslagen om ökad flexibilitet och möjlighet till vilande ersättning vid deltidsarbete och korttidsarbete skulle kunna bidra till ökade incitament för målgrupperna att delta i aktiviteter. Detsamma gäller förslagen gällande ökad möjligheten till partiellt vilande ersättning vid studier och utökad provotid för studier vid beviljad aktivitetsersättning. En sådan förändring i regelverket skulle kunna innebära ett ökat inflöde till komvux från målgruppen och arbetsmarknadsförvaltningen vill betona vikten av att vuxenutbildningen får finansiering för att utveckla och anpassa verksamheten för att möta stödbehovet hos nya målgrupper.

Utredningen föreslår även att ett nytt arbetsmarknadspolitiskt ramprogram ska införas för personer som har beviljats aktivitetsersättning. Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer i utredningens bedömning av behovet av ett ökat fokus på att tillhandahålla lämpliga aktiviteter och insatser för målgruppen och förvaltningen ser även positivt på förslaget om att Försäkringskassan får i uppdrag att följa upp vilka insatser som målgruppen deltar i och effekterna av dessa.

Förvaltningen anser dock att kommunens roll i tillhandahållandet av aktiviteter för målgruppen saknas i analysen och behöver förtydligas. Kommunen ansvarar bland annat för insatser inom LSS, socialpsykiatri, sociala insatsgrupper och särskola, vilket innebär att många unga som uppbär aktivitetsersättning har kontakt med kommunen. Särskilt med anledning av den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen, där insatser framöver i huvudsak ska tillhandahållas av upphandlade externa aktörer, behöver det tydliggöras hur och om aktiviteter som anordnas av kommunen kan kombineras med deltagande i det nya ramprogrammet.

Förvaltningen ser risk för inlåsnings effekter om det nya ramprogrammet inte tar hänsyn till behov av samverkan med kommunen utifrån kommunens roll som anordnare av bland annat utbildning och arbetsmarknadsinsatser som skulle kunna gynna målgruppen.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 13 oktober 2021.

Beslutsgång

Ordföranden Karin Ernlund (C) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Salar Rashid m.fl. (S) och ledamoten Rashid Mohammed m.fl. (V) lämnade följande särskilda uttalande.

Utredningen presenterar flera förslag som syftar till att rätta till några aspekter av dagens sjukförsäkringssystem. Vi välkomnar de förslagen och hoppas att detta är ett första steg mot en tryggare och bättre sjukförsäkring som gör att alla människor kan känna trygghet även när de drabbas av sjukdom.

Alla kan bli sjuka. Alla har därför intresse av en bra sjukförsäkring. Den svenska sjukförsäkringen bygger på att personer som drabbas av sjukdom som gör dem oförmögna att arbeta fortsatt kan ha en rimlig ekonomisk situation samt få stöd att komma tillbaka till arbete. För att sjukförsäkringen ska fungera måste den vara behovsstyrd.

Tyvärr har andra ambitioner och målsättningar kommit att styra sjukförsäkringens funktion under en lång tid vilket har lett till att sjuka misstänkliggörs och att systemen stramats åt. Detta gör såklart inte människor friska utan gör att sjuka som nekats ersättning inom sjukförsäkringen tvingats att leva på anhöriga, söka försörjningsstöd eller försörja sig på andra sätt trots att de är sjuka. Det slår inte bara hårt mot de människor som är sjuka och utan också skapar grogrund för privata sjukförsäkringar. Därtill innebär det att staten förskjuter kostnader från sitt ansvarsområde, sjukförsäkringen, till kommunerna som står för försörjningsstöd till de som inte kan försörja sig på annat sätt. 2020 var sjukdom det näst vanligaste försörjningshindret av de som beviljas ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, den gruppen utgör 21 procent av de drygt 23 000 personer som fick ekonomiskt bistånd föregående år. Ett system som får dessa resultat är inte acceptabelt.

Vi vill också passa på att framhålla att vi håller med arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter om att kommunens roll i

tillhandahållandet av aktiviteter för målgruppen saknas i analysen och behöver förtydligas. Detta är extra viktigt med tanke på de oklarheter som råder i och med den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen. Myndighetens verksamhet ska i princip helt privatiseras och då behövs det tydliggöras hur och om aktiviteter som anordnas av kommunen kan kombineras med deltagande i det nya ramprogrammet.

Ersättaryttrande

Ersättaren Farida al-Abani (Fi) lämnade följande ersättaryttrande.

Utredningen presenterar flera förslag som syftar till att rätta till några aspekter av dagens sjukförsäkringssystem. Vi välkomnar de förslagen och hoppas att detta är ett första steg mot en tryggare och bättre sjukförsäkring som gör att alla människor kan känna trygghet även när de drabbas av sjukdom.

Alla kan bli sjuka. Alla har därför intresse av en bra sjukförsäkring. Den svenska sjukförsäkringen bygger på att personer som drabbas av sjukdom som gör dem oförmögna att arbeta fortsatt kan ha en rimlig ekonomisk situation samt få stöd att komma tillbaka till arbete. För att sjukförsäkringen ska fungera måste den vara behovsstyrd.

Tyvärr har andra ambitioner och målsättningar kommit att styra sjukförsäkringens funktion under en lång tid vilket har lett till att sjuka misstänkliggörs och att systemen stramats åt. Detta gör såklart inte människor friska utan gör att sjuka som nekats ersättning inom sjukförsäkringen tvingats att leva på anhöriga, söka försörjningsstöd eller försörja sig på andra sätt trots att de är sjuka. Det slår inte bara hårt mot de människor som är sjuka och utan också skapar grogrund för privata sjukförsäkringar. Därtill innebär det att staten förskjuter kostnader från sitt ansvarsområde, sjukförsäkringen, till kommunerna som står för försörjningsstöd till de som inte kan försörja sig på annat sätt. 2020 var sjukdom det näst vanligaste försörjningshindret av de som beviljas ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, den gruppen utgör 21 procent av de drygt 23 000 personer som fick ekonomiskt bistånd föregående år. Ett system som får dessa resultat är inte acceptabelt.

Vi vill också passa på att framhålla att vi håller med arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter om att kommunens roll i tillhandahållandet av aktiviteter för målgruppen saknas i analysen och behöver förtydligas. Detta är extra viktigt med tanke på de oklarheter som råder i och med den pågående reformeringen av Arbetsförmedlingen. Myndighetens verksamhet ska i princip helt privatiseras och då behövs det tydliggöras hur och om aktiviteter som anordnas av kommunen kan kombineras med deltagande i det nya ramprogrammet.

Handlingar i ärendet

- AMF 2021/819-2 Yttrande över remiss av En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69), KS 2021/1180
- AMF 2021/819-1.2 En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) volym 1
- AMF 2021/819-1.1 En sjukförsäkring med prevention, rehabilitering och trygghet (SOU 2021:69) volym 2

§ 8**Anmälan av handlingsplan för digitalisering inom vuxenutbildningens egen regi**

AMF 2021/309

Beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner anmälan av handlingsplan för digitalisering av vuxenutbildningen i egen regi.

Sammanfattning av ärendet

Digitaliseringen av vuxenutbildningen i egenregi har pågått under flera år och en stor del av arbetet har bedrivits inom ramen för ESFprojektet Vux 2.0. Lärare och skolledare har fått kompetensutveckling och skolorna har tagit ett stort steg fram i arbetet med digitaliseringen. För att ta nästa steg behövs en gemensam målbild och en beskrivning av hur arbetet kan fortsätta att utvecklas.

I handlingsplanen för digitalisering av egen regi beskrivs detta i fyra delar:

- Vision och mål som beskriver en gemensam bild av framtiden.
- Digital kompetens, som beskriver vilken kompetens som lärare, skolledare och personal behöver för att nå målen.
- Organisation och ansvar, som beskriver hur arbetet med digitaliseringen behöver organiseras för att uppnå målen.
- Infrastruktur och digitala verktyg, som beskriver vilken utrustning som behövs och vilket stöd som behövs för att utrustningen ska fungera optimalt.

Handlingsplanen har beslutats av avdelningschef för Vuxenutbildning Stockholm och anmäls i detta ärende till arbetsmarknadsnämnden.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 7 oktober 2021.

Beslutsgång

Ordföranden Karin Ernlund (C) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- AMF 2021/309-3 Anmälan av handlingsplan för digitalisering inom vuxenutbildningens egen regi

- AMF 2021/309-2 Handlingsplan för digitalisering inom vuxenutbildningen i egen regi 2021-2024

§ 9
Månadsrapport för september 2021

2020/01159

Beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkände månadsrapporten och beslutade att lägga den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Arbetsmarknadsnämnden prognostiserar ett överskott på 7,9 mnkr för nämndens verksamheter och ett överskott på 48,1 mnkr om intäktskravet inkluderas. Årets investeringsutgifter beräknas uppgå till 4,0 mnkr, vilket är enligt budget.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 13 oktober 2021.

Beslutsgång

Ordföranden Karin Ernlund (C) föreslog, med instämmande från samtliga ledamöter, att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- 2020/01159-27 Månadsrapport september 2021

§ 10
Beslut fattade på delegation samt inkomna och upprättade ärenden

Arbetsmarknadsnämnden la sammanställningen av delegationsbeslut samt listan för inkomna och upprättade ärenden till handlingarna.

**§ 11
Protokoll från arbetsmarknadsnämnden 21 september
2021**

Arbetsmarknadsnämnden la protokollet från
arbetsmarknadsnämnden den 21 september 2021 till handlingarna.

§ 12
Protokoll från rådet för funktionshinderfrågor 13 oktober 2021

Arbetsmarknadsnämnden la protokollet från rådet för funktionshinderfrågor den 13 oktober 2021 till handlingarna.

§ 13

Protokoll från förvaltningsgruppen 14 oktober 2021

Arbetsmarknadsnämnden la protokollet från förvaltningsgruppen den 14 oktober 2021 till handlingarna.

**§ 14
Nämndens frågor**

Inga frågor från nämnden anmäldes.

§ 15 Förvaltningsinformation

Förvaltningschef Karina Uddén informerade om
Upphandling av förmedlingstjänst ställföreträdare.

Arbetsmarknadsnämnden har i uppdrag i budget 2021 att ansvara för upphandling av förmedlingstjänster avseende ställföreträdare, samt upprättande av stadens förvaltarenhet.

Ställföreträdaruppdraget är ett ideellt uppdrag som endast kan innehas av fysiska personer. Det är brist på ställföreträdare som åtar sig komplexa och komplicerade ärenden. Detta leder i sin tur till att stockholmare, som förordnats ställföreträdare av tingsrätten, inte får det stöd som hen behöver.

I en statlig utredning, där dessa frågor adresseras, föreslås att användandet av så kallad professionella ställföreträdare (kommunala förvaltarenheter med anställda som är förordnade som ställföreträdare) ska regleras. För att underlätta rekrytering till komplexa och komplicerade ärenden, ska en upphandling angående förmedlingstjänst genomföras och en förvaltarenhet (med anställda ställföreträdare) inrättas.

Tillsyn av ställföreträdare åligger Överförmyndarnämnden. Motivet till att ge Arbetsmarknadsnämnden uppdraget grundar sig på att säkerställa att inte jäv föreligger. Det pågår nu förberedelse för att genomföra en upphandling och en risk- och konsekvensanalys är genomförd. Planen är att nämnden den 23 november fattar beslut om upphandlingen.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Salar,Rashid	2021-10-28
Lykke,Ask	2021-10-28